

A Fővárosi Ítéltábla a ... Ügyvédi Iroda ... által képviselt ... felperesnek a ... Ügyvédi Iroda ... pártfogó ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen számlatartozás megfizetése iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2014. október 17. napján kelt 7.G.23.524/2013/24. számú ítélete ellen az alperes részéről 26. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja;

kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 20.000 (Húszezer) forint + áfa másodfokú perköltséget;

megállapítja, hogy az alperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 362.700 (Háromszázhatvankétezer-hétszáz) forint jogorvoslati illetéket, továbbá a pártfogó ügyvéd díját az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2003. március 12-én szállítási szerződést kötött az alperessel, amelyben keveréktakarmányok és koncentrátumok szállítását vállalta az alperes ... üzemébe. A peres felek között elszámolási vita alakult ki, mert a felperes álláspontja szerint a szállítási szerződés alapján leszállított termékek ellenértékéből az alperes 10.182.796 forintot nem fizetett meg, amit az alperes vitatott.

A felperes 2004. október 28-án 10.182.796 forint vételár és járulékai megfizetése iránt pert indított az alperessel szemben.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, továbbá 2006. február 10-én viszontkeresetet terjesztett elő. Módosított viszontkeresetében az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 305. § (1) bekezdésére, 379. § (1) bekezdésére, 383. § (4) bekezdésére, 355. § (4) bekezdésére alapítva a felperest 4.533.401 forint kártérítés és 2004. február 1-től a kifizetésig járó késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni. Állította, hogy a ... Rt.-től vásárolt, kizárólag a felperes által szállított táppal és takarmánnyal etetett 15.600 ...ből 3.189 a technológiai előírások maradéktalan betartása ellenére azért hullott el, mert a felperes „mérgezett”, rossz minőségű tápot és takarmányt szállított, amit a ... Intézet 2004. február 9-én kelt vizsgálati eredmény közzlése és az ...apját és összepszerűségét is vitatva.

Az elsőfokú bíróság 2009. március 11-én 26.G.20.877/2009/3. szám alatt meghozott ítéletével az alperest a felperes részére 10.182.796 forint és járulékai, továbbá a perköltség megfizetésére kötelezte, az alperes viszontkeresetét elutasította.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla 2010. január 5-én kelt 10.Gf.40.523/2009/13. számú részítéletével az elsőfokú ítélet felperesi keresetnek helyt adó rendelkezését helybenhagyta; az alperes viszontkeresetét elutasító rendelkezést a teljes perköltségre is kiterjedően hatályon kívül helyezte, és ebben a keretben az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban az alperes akként módosította viszontkeresetét, hogy a késedelmi kamatra 2004. január 18-ától tartott igényt. Egyebekben korábbi perbeli nyilatkozatait kiegészítve előadta, az elhullásról szóban, telefonon a felperest is haladéktalanul értesítette, a mintavétel időpontját három alkalommal is megbeszélték, a felperes azonban egyszer sem volt hajlandó kijönni, amit ... tanúvallomása bizonyít. A felperes magatartása miatt kialakult helyzetben kényszerűen került sor felperes távollétében, a ... Rt. képviselője és ... állatorvos jelenlétében a vizsgálatra és a mintavételre. Arra nézve, hogy a ... Intézethez milyen minta került megküldésre, azt állította, hogy a felperes által vett eredeti mintát küldték el.

Továbbra is állította, az állatok elhullását és nem megfelelő fejlődését a felperes által szállított szennyezett, nem megfelelő minőségű táp okozta, amit az állategészségügyi intézetekben végzett vizsgálatok eredménye bizonyít. Hivatkozott arra is, hogy a szállítási szerződés értelmében a táp és a tetemek vizsgálatát a felperesnek kellett volna elvégeztetnie, a 2004. február 5-i felperesi szemle és mintavétel során a felek nem állapodtak meg ettől eltérően, a felperes volt az, aki megsértette a szerződésből eredő kötelezettségeit, továbbá a Ptk. 4. §-a szerinti együttműködési kötelezettségének sem tett eleget. Az elhullás okainak vizsgálatára szükség esetén igazságügyi szakértő kirendelését indítványozta.

A felperes továbbra is a viszontkereset elutasítását kérte. A perben tett korábbi nyilatkozatait fenntartva egyebek mellett hangsúlyozta, a rendelkezésre álló ellentmondásos adatok alapján, a szerződésben előírt közös mintavétel elmaradása hiányában nem állapítható meg kétséget kizáróan, hogy a ...i laborban az általa szállított tápból vett mintát vizsgálták.

Az elsőfokú bíróság 2011. június 29-én kelt 14.G.20.556/2010/33. számú ítéletével az alperes viszontkeresetét elutasította, továbbá úgy rendelkezett, a le nem rótt viszontkereseti illetéket az állam viseli. Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla 2012. február 7-én meghozott 10.Gf.40.489/2011/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezését helybenhagyta, alperest a felperes részére 30.000 forint másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte, továbbá megállapította, hogy az alperes költségmentessége folytán le nem rótt 272.000 forint fellebbezési eljárási illetéket, továbbá az alperest képviselő pártfogó ügyvéd díját az állam viseli.

Az alperes felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria 2013. június 6-án kelt Pfv.V.21.079/2012/6. számú végzésével a jogerős ítéletet az elsőfokú bíróság ítéletére kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította; a felperes felülvizsgálati eljárási költségét 30.000 forintban, az alperes felülvizsgálati kérelme folytán feljegyzett felülvizsgálati illeték összegét 453.300 forintban állapította meg. Rámutatott, a Pp. 177. § (1) bekezdésére figyelemmel szakértői kompetenciába tartozó kérdésnek minősül az, hogy a takarmányozási hiba a felperes által szolgáltatott táp ... szennyezettsége volt-e vagy sem, továbbá, hogy a tápmintában kimutatott ... szennyezettség okozhatott-e az alperesi állatállományban

megbetegedéseket. Az Intézet vizsgálati eredménye és a ... Intézet vizsgálati eredménye között olyan ellentmondás áll fenn, amely tanúvallomásokkal az eddig lefolytatott bizonyítás eredményének mérlegelésével nem oldható fel. A ... Intézet és az Intézet vizsgálati eredményei, a perben rendelkezésre álló egyéb bizonyítékok a szakértői bizonyítás elrendeléséhez kellő alapot szolgáltatnak. A megismételt eljárásban ezért a szakértői kompetenciába tartozó kérdések tisztázása érdekében szakértőt kell kirendelni. A szakértőnek állást kell foglalnia abban a kérdésben, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható-e, hogy a felperes által szolgáltatott táp rendelkezett olyan hibával, amely az alperesi ... megbetegedéséhez vezetett. A tényállás ebben a körben történt tisztázását követően dönthet a bíróság esetleges további bizonyítási eljárás lefolytatásának szükségességéről és az alperesi viszontkeresetről.

Az újabb megismételt eljárásban alperes viszontkeresetét fenntartva állította, miután felperes a táp kiszállításkor elmulasztotta a szállítási szerződés VII.1.f) pontja szerinti közös mintavételt és a szerződés II.4. pontja szerinti minőségi bizonyítvány kiállítási kötelezettségének sem tett eleget, továbbá annak ellenére, hogy az kötelezettsége lett volna, a főállatorvos jelenlétében 2004. február 5-én közösen vett mintát sem vizsgáltatta be, csak akkor mentesülhet a viszontkereset szerinti kártérítési felelősség alól, ha bizonyítja, az általa szállított táp mindenben megfelelt a minőségi követelményeknek.

A táp minőségi megfelelőségét bizonyító kiszállítási minta, illetve minőségi bizonyítvány hiányában a kirendelt igazságügyi szakértő következtetései nem fogadhatók el, a szakvélemény nem alkalmas a Kúria végzésében megjelölt kérdések tisztázására. A szakvélemény kiegészítése, illetve új szakértő kirendelése szükséges egyebek mellett azért, mert a takarmányozási technológiával kapcsolatosan megalapozatlan megállapításokat tartalmaz, továbbá azért is, mert ellentmondásos abban a tekintetben, hogy míg egyfelől elismeri a felperes által szállított tápból vett minta vizsgálata során kimutatott toxinok mérgező voltát és azt, hogy a toxinok felhalmozódása a szervezetben alacsony szintű toxinszennyezettség esetén is járhat kóros következményekkel, másfelől arra a következtetésre jut, hogy a táp alacsony fokú toxin szennyezettsége miatt kizárt, hogy az alperesi ... a felperes által szállított táp minőségi hibája miatt károsodott. A szakértő továbbá nem adott választ maradéktalanul az alperes által feltett kérdésekre.

Felperes korábbi perbeli nyilatkozatait fenntartva továbbra is a viszontkereset elutasítását kérte annak hangsúlyozásával, hogy a perben beszerzett igazságügyi szakértői vélemény alapján megállapítható, alperes megalapozatlanul állítja azt, hogy a felperestől vásárolt takarmány nem volt megfelelő minőségű, és hogy ezzel okozati összefüggésben érte kár.

Az elsőfokú bíróság 2014. október 17-én meghozott 7.G.23.524/2013/24. számú ítéletével a viszontkeresetet elutasította, alperest a felperes részére 356.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte. Az ítélet indokolása szerint a Ptk. 339. § (1) bekezdésében és a Pp. 164. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel a perben alperesre hárult annak bizonyítása, hogy a felperes hibásan teljesített, rossz minőségű tápot szállított és ez okozta az alperesi ... elhullását, aminek következtében alperest az általa követelt összegű kár érte.

A rendelkezésre álló adatokból megállapíthatóan mindkét fél szerződésszegést követett el. Alperes az állatállomány megbetegedéséről, az elhullásról nem a szerződésben előírt módon táviratban vagy ajánlott levélben értesítette a felperest, továbbá elmulasztotta a szerződés közös mintavételre, illetve ennek hiányában a hatósági szerv jelenlétében történő mintavételre vonatkozó rendelkezéseinek betartását, és a minta bevizsgálását sem a szerződésben megjelölt ... Intézet végezte el. Felperes pedig a szerződésben foglaltak ellenére nem rendelkezett az alperesnek leszállított tápból vett kiszállítási mintával, és a kiszállítási minta, valamint a takarmány gyártmánylapja alapján arra nézve sem tett nyilatkozatot, hogy a bevizsgált minta tartalmaz-e olyan összetevőt, amiből

megállapíthatóan nem a felperesi szállítmányból származik. Miután a felek kölcsönös szerződészegése következtében nem volt aggálytalanul megállapítható, hogy a bevizsgáltatott minta a felperes által leszállított takarmányból ered, ez a körülmény nem értékelhető az alperes terhére, és nem zárhatta el az alperest attól, hogy szakértői bizonyítás útján bizonyíthassa a felperes hibás teljesítését.

A perben beszerzett igazságügyi szakértői véleményt értékelve az elsőfokú bíróság kifejtette, azt ítélkezése alapjául elfogadta, mert érthető, logikus és ellentmondásoktól mentes. A szakvélemény alapján az volt megállapítható, hogy az alperes által bevizsgáltatott mintában kimutatott 2,5 mikrogramm/kilogramm ... alig századrésze a baromfira megállapított 200 mikrogramm/kilogramm depresszív határértéknek, ami annyira alacsony toxinszennyezettségi szintet jelent, hogy a perbeli esetben abból nem lehetett arra következtetni, hogy a káros következményeket a toxinszennyezett takarmány tartós etetése okozhatta. A két intézet vizsgálati eredménye sem szolgálhat alapul olyan következtetés levonására, hogy egyértelmű összefüggés lenne a ... károsodása és a feletetett takarmány között. A felperes hibás teljesítése ezért nem volt megállapítható, így az alperesi viszontkereset sem vezethetett eredményre.

Utalt arra is, miután az alperes a bíróság felhívásában megjelölt határidő lejártá után terjesztette elő észrevételét a perben beszerzett igazságügyi szakértői véleményre, anélkül, hogy igazolási kérelemmel élt volna, a bizonyítás eredményének értékelésére az alperesi észrevétel mellőzésével került sor. Az alperes által kifogásolt „megválaszolatlanul maradt kérdéseknek” egyébként nincs relevanciája azon bizonyítandó tények tekintetében, hogy hibás volt-e a felperes által szállított takarmány, és a ... elhullása ezzel állt-e okozati összefüggésben.

Az ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra, és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. A fellebbezés szerint az elsőfokú bíróság nem tett eleget a Kúria új eljárás lefolytatását és új határozat hozatalát elrendelő végzésében foglaltak szerinti tényállás tisztázási kötelezettségének, és a hiányosan megállapított tényállásból téves jogi következtetést levonva hozott ítéletet, amelynek indokolása egyébként is ellentmondásos.

Alperes kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a perben beszerzett, ellentmondásos igazságügyi szakértői véleményt annak ellenére elfogadta ítélkezése alapjául, hogy nem adott egyértelmű választ a bíróság által feltett kérdésekre, a szakvélemény kiegészítésére irányuló alperesi indítványt, és az annak alátámasztására előadott észrevételeket pedig figyelmen kívül hagyta.

Nem volt figyelemmel az elsőfokú bíróság a ... Rt. 2004. április 28-i keltezéssel az alperesnek küldött, az eljárás során - az alapeljárásban 21/A/1. sorszám alatt - csatolt levéllel bizonyított azon tényre, hogy amikor a ... Rt. és az alperes képviseletében eljáró személyek által az alperes telephelyén 2004. január 19-én tartott helyszíni szemle alkalmából a takarmányból vett mintát egy vödör vízbe szórták, a víz felszínén fekete ... úszott, ami igazolhatja a fejlődési lemaradást, mert az éles ... sértheti a gyomor zúzófalát is.

Azt a ... tanúvallomásával bizonyított tényt sem értékelte, hogy a ... Intézet vizsgálati eredményének birtokában alperes többször kezdeményezte felperesnél a közös mintavételt, a hatóság előtti vizsgálatot is beleértve. Ugyanakkor tévesen tartalmazza az ítélet indokolása azt, hogy a közösen vett mintát alperesnek kellett volna bevizsgáltatnia.

Megalapozatlan az ítélet azért is, mert a felperesi vitatásra tekintettel nem volt tényként megállapítható, hogy a bevizsgált táp azonos lett volna azzal, amit a felperes szállított, arra nézve pedig, hogy alperes keverte a takarmányt, illetve milyen keverék volt a tápban, és az milyen következményekkel járt, felperes a bíróság felhívására sem tett tényelőadást.

Mindezek mellett az elsőfokú bíróság igazságügyi szakértői véleményre alapított azon ténymegállapítása is téves, megalapozatlan, hogy bár a tartós alacsony szintű mérgezés is kiválthat káros következményeket, a jelen esetben ez mégsem állhat fenn, mert annyira alacsony a

szennyezettség szintje. Az Intézet és a ... Intézet vizsgálati eredményeiből továbbá nem vonható le olyan következtetés, hogy nincs összefüggés a ... károsodása és a feletetett takarmány között, a szakértő ugyanis éppen ennek az ellenkezőjére mutatott rá.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében annak tartalma szerint az ítélet helybenhagyását kérte.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül, és a fellebbezést az alábbiak szerint megalapozatlannak találta.

Az elsőfokú bíróság az újabb megismételt eljárásban a Kúria új eljárást elrendelő végzésében foglalt iránymutatásnak megfelelően folytatott szakértői bizonyítást a Kúria határozata szerint szakértői kompetenciába tartozó releváns kérdések tisztázása érdekében, és az aggálytalan, a per eldöntése szempontjából releváns kérdésekre maradéktalanul választ adó, részletesen megindokolt, ellentmondástól és a Pp. 182. § (3) bekezdése szerinti egyéb hibáktól, hiányosságoktól mentes igazságügyi szakértői véleményt ítélezése alapjául elfogadva megalapozottan jutott arra a jogi következtetésre, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a felperes alperes által állított, a kártérítési felelősségét megalapozó hibás teljesítése nem volt megállapítható, ezért a viszontkereset elutasításának volt helye.

Az igazságügyi szakértői vélemény értékelésével összefüggésben a Fővárosi Ítéltábla az alperesi fellebbezésben előadottakkal szemben maradéktalanul osztja az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában kifejtett jogi álláspontját, a szakértői véleménnyel, illetve annak értékelésével összefüggésben a fellebbezésben felhozott kifogások megalapozatlanok.

Tekintettel arra, hogy a megismételt eljárásban a szakértői bizonyítás tárgyát kizárólag annak a vizsgálata képezte, hogy az Intézet vizsgálati eredménye szerinti takarmányozási hiba a felperes által szolgáltatott táp ... szennyezettsége volt-e vagy sem, továbbá, hogy a tápmintában kimutatott ... szennyezettség okozhatott-e az állatállományban megbetegedéseket, az alperes megalapozatlanul kifogásolja fellebbezésében azt, hogy a „takarmányozási hiba” vizsgálata során a szakértő nem értékelte a ... Rt. 2004. április 28-i levelét, amelyben a takarmány esetleges hibájaként arra is utalt, hogy az abban lévő éles ... sértheti a gyomor zúzófalát.

A szakértői véleményben foglaltak alapján ugyanis egyértelmű, hogy az Intézet vizsgálati jelentésében a vizsgált elhullott egyedek toxinok lebontásában leginkább érintett szerveinek sérüléséből, mint „gyanút keltő tünetből” vont le következtetést takarmányozási ártalomra. Arra, hogy a megbetegedéseket, elhullást esetlegesen a tápban lévő éles ... okozhatta, a vizsgálati jelentés nem utalt.

Az alperesi kifogás azért is megalapozatlan, mert a takarmány esetleges hibájaként az abban lévő ...ra alperes a megismételt eljárás során már nem hivatkozott. Ugyanakkor megállapítható, hogy korábban, a 14.G.20.556/2010. szám alatt folytatott első megismételt eljárásban 2011. április 19-én 28. sorszám alatt előterjesztett bizonyítási indítványában kifejezetten csakis annak megállapítására kérte igazságügyi szakértő kirendelését, hogy a ... Intézet vizsgálati eredménye szerinti szennyezettség - azaz a toxinszennyezettség - okozhatta-e a felmerült fejlődési problémákat, illetve a csirkék elhullását, és lényegében ezzel azonos tartalommal terjesztette elő a szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványát az újabb megismételt eljárásban 2013. november 17-én benyújtott beadványában is.

Az alperesi fellebbezésben felhozott egyéb körülményeknek - a közös mintavétellel kapcsolatos felperesi mulasztás, a közösen vett minta bevizsgálásának elmulasztása - a per eldöntése szempontjából nem volt jelentősége. Azt pedig, hogy a perben nem nyert egyértelműen bizonyítást

hogy a ... Intézetben a felperes által szállított tápból vett minta került-e bevizsgálásra, az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásából megállapíthatóan a felperes terhére értékelte, így az alperest ebből eredően viszontkeresete elbírálása körében nem érte, nem érhetett hátrány.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján - érdemben helytálló indokaira tekintettel - helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte alperest a felperes 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alkalmazásával a jogi képviselő által kifejtett tevékenységgel arányban álló mérsékelt összegben megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére.

Figyelemmel arra, hogy az alperes perbeli képviselőjét pártfogó ügyvéd látta el, a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 85. § (2) bekezdésében foglaltak szerint azt állapította meg, hogy a pártfogó ügyvéd munkadíjának viselésére - az alperes költségmentességére tekintettel - az állam köteles. A jogerős ítéletről az első fokon eljáró bíróságnak kell értesítenie az illetékes jogi segítségnyújtó szolgálatot.

Budapest, 2015. november 24.

Dr. Tibold Ágnes s.k.
a tanács elnöke

Dr. Felker László s.k.
előadó bíró

Levek Istvánné dr. s.k.
bíró